

Indholdsfortegnelse

Aarestrup, hvor kommer navnet fra?	2
Navnmoderen Andrea Aarestrup (1837 – 1893)	2
Mere om Aarestrup	3
Fra fortid til nutid.	6
Retssag mod skomager Anders Aarestrup	8
Kildehenvisninger	9

Ejvinds Aarestrups dåb 1916.

Bageste række fra venstre: Frits Aarestrup og hustru Ane Kjærgaard Madsen, Valdemar Aarestrup. Forrest: Clare Pedersen, Clara Louises mor, Edlert (søn af Frits og Ane), Clara Louise Christensen med hende og Valdemars første barn, Ejvind Aksel Aarestrup. Billedet er efter sigende taget i Fredericia, der boede Cathrine. Edlert er 3 år gammel i 1916.

Aarestrup, hvor kommer navnet fra?

En lærekontrakt er ikke en nutidig opfindelse. Allerede i 1600-tallet kendes disse mellem mester og læredreng indgåede kontrakter. De forskellige håndværkerlaug oprettede lærekontrakterne og indskrev dem i lavsprotokollerne. I min søgen efter navnet Aarestrups oprindelse, for så vidt angår Gyttes aner, var jeg kommet til den overbevisning, at noget måtte kunne findes i Viborg skomagerlaugs protokol (hvis en sådan eksisterede). En opringning til LAV, landsarkivet i Viborg, bekræftede at en sådan fandtes. Gerda og jeg bestilte en overnatning hos en privat familie og sammen tilbragte vi godt en halv dag på landsarkivet i oktober 2005.

Gerda fandt dødsdata for både Andrea Aarestrup og Marie Gimlinge, begge er Gerdas tipoldemødre, og ikke alene boede de to kvinder i samme by, nemlig Nykøbing Mors, de døde også næsten samtidig og stod på samme side i kirkebogen med få linjers mellemrum. Jeg selv fandt Anders Christensen Aarestrup i **Viborg skomager lavs protokol**, men det gav ikke det sidste og endegyldige bevis og svar på navnets oprindelse, men næsten. Det eneste problem er sådan set, at ud af de tre gange hvor Anders Aarestrup nævnes sammen med sin far, Chresten Aarestrup, er der lige en enkelt gang, hvor der står "stedfar" og det er nok til at Chresten Aarestrup ikke med 100 procents sikkerhed kan siges at være biologisk far til Anders.

Måske findes "beviset" ikke og så er der ikke noget at gøre ved det. Det jeg havde håbet på var at der stod i protokollen at denne Anders Christensen kom fra Aarestrup sogn, født den og den dato, faderens navn, hvornår han var ankommet til Viborg o.s.v. Men der er selvfølgelig grænser for, hvad man kan forlange og forvente. Jeg vil dog gerne stå inde for at denne Aarestrupslægt stammer fra denne skomager, Anders Christensen Aarestrup i Viborg, fordi slægtslinien kan føres direkte tilbage til ham. Den vigtigste kilde til de efterfølgende oplysninger er hentet fra kirkebøgerne og de er skrevet så nøjagtigt af som muligt. Nye oplysninger om slægten modtager jeg gerne, men helst på skrift, da jeg har arbejde nok med at skrive i forvejen.

Navnemoderen Andrea Aarestrup (1837 – 1893)

Hun var datter af skomager Niels Christian Amtrup Aarestrup¹ og hustru Anne Kirstine Madsen; Nykøbing Mors. Andrea Aarestrup har som kvinde ført slægtsnavnet Aarestrup videre til nutiden. Det er bl.a. derfor jeg finder det interessant at finde ud af, hvad hun lavede, samt hvordan og hvor hun levede.

1. Hun blev født i Nykøbing Mors den 3. november 1837.
2. Døbt den 22. juli 1838 i Nykøbing Mors kirke.

---

¹ Niels Christian Amtrup Aarestrup var søn af skomager i Viborg Anders Christensen Aarestrup (1760-1819) og hustru Else Marie Henderichsdatter. Anders Christensen Aarestrup er enten søn af bødker Christen Pedersen fra Aarestrup eller søn af skomager Chresten Aarestrup i Viborg.

Kildehenvisninger

3. Hun kom ud at tjene før hendes konfirmation i huset hos told- og konsumtions-betjent Poul Jensen og hustru Kirstine Marie Sørensdatte, Toftogaden nordre del, Nykøbing Mors ifølge folketælling 1850.
4. Konfirmeret den 5. oktober 1851 i Nykøbing Mors kirke.
5. I FT-1855 findes hun i Løgstør sogn som tjenestepige på en gård hos cancelliråd og havnefoged Peter Lorenz Benzon. Hun er da 17 år gammel.
6. I 1858, da Andrea er 21 år gammel, rejser hun ifølge Nykøbing Mors kirkebogs afgangsliste til Selle sogn i Salling Nørre herred for at tjene.
7. I perioden 1859 -1860 er hun i huset hos den kendte professor og maler Constantin Hansen i Frederiksberg ved København. Det er mens hun er der at hun bliver gravid med "smedesvend Nielsen", som der p.t. ikke findes flere oplysninger om. Barnet de får sammen fødes den 3. november 1860 og døbes Niels Christian Aarestrup.
8. I 1865 bor og tjener hun i Løgstør sogn og får her et par tvillingdrengene med skræddersvend Anders Peder Pedersen af Løgstør. De to drenge fødes den 4. april 1865 i Løgstør og døbes begge den 21. maj 1865 i Løgstør kirke. Den første søn får navnet Anders Christian Aarestrup og den anden får navnet Anton Christian Aarestrup.
9. I 1868 bor Andrea i Randers by. Det kan konstateres fordi hun den 12. december 1868 føder en søn i Sankt Mortens sogn, hvor han bliver hjemmedøbt den 22. december 1868 med navnet Anton August Aarestrup. Han bliver ikke fremstillet i kirken. Faderen er karetmager Fritz Heinrich Monrad fra Hevring. Anton August Aarestrup bliver konfirmeret den 1. april 1883 i Nykøbing Mors kirke.
10. Så lykkedes det endelig for Andrea. Den 25. december 1874 bliver hun gift med enke efter første ægteskab, tømrer Hans Peder Christensen (kaldet Rabis) af Nykøbing, 31¾ år. Andrea var 37 år. Forlovere var værtshusholder Jens Pedersen Bonde og skrædder Lars Peder Pedersen, begge af Nykøbing.
11. Andrea og Hans Peder når at få et barn sammen, en pige, som fødes den 28. februar 1875 i Nykøbing Mors og døbes med navnet Ane Kirstine Frederikke Christensen den 17. april 1875 i Nykøbing Mors kirke.
12. Dette ægteskab bliver desværre ganske kort, 4 år, fordi Hans Peder dør af lungesvindst den 25. marts 1879 og begravet den 1. april 1879 i Nykøbing Mors.
13. Lykken står den kække bi, hvis det i øvrigt var lykken at blive gift igen, men det kan man da håbe og ønske for hende. Det lykkes i hvert fald for Andrea at blive gift igen, denne gang med arbejdsmand og fisker Jens Christensen (kaldet Frandsen, formentlig fordi hans far hed Frandsen). De blev viet i Nykøbing Mors kirke den 21. november 1880. Andrea er da 43 år og Jens er 46 år. De får ingen børn sammen.
14. Andrea Aarestrup dør den 10. marts 1893 i Bryggergade i Nykøbing Mors og begravet den 16. marts 1893 på Nykøbing Mors kirkegård. I kirkebogen står der at hun er enke og at hun døde af tarmbetændelse. Begge ægtemænd er nævnt.

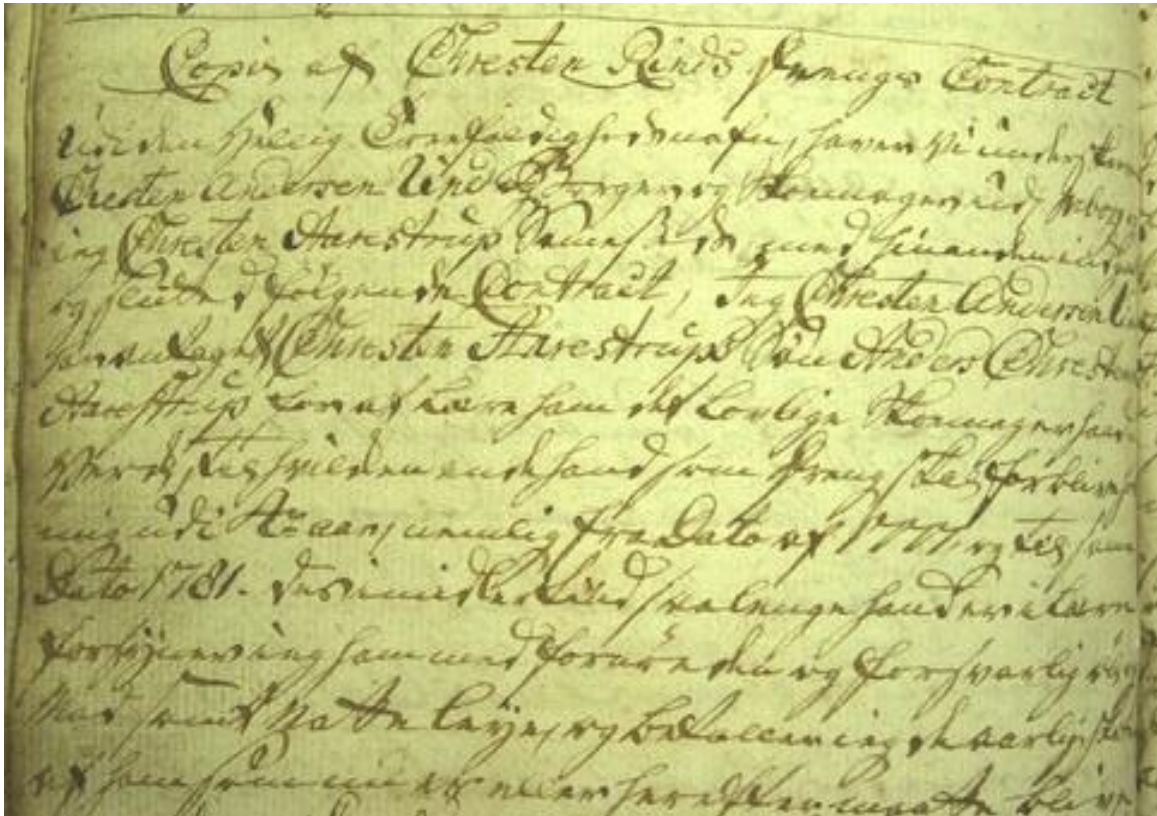
Mere om Aarestrup

Anders i lære som skomager, - et bidrag til dokumentation for navnet Aarestrups oprindelse.

Skal – skal ikke, jeg var lidt i tvivl om jeg skulle tage disse fotokopier med, da kvaliteten ikke er helt i top. På den anden side er det jo en form for dokumentation for det jeg skriver. Yderligere kan det måske være en hjælp for andre, hvis nogen på et tidspunkt skulle få lyst til at give sig i kast med at forske videre i Aarestrupslægten. Min beslutning blev så at tage kopierne med

Kildehenvisninger

og hvis nogen er i stand til at "oversætte" det til nutidigt sprog hører jeg meget gerne fra pågældende.

Jeg har taget nogle digitale fotos af de sider i protokollen, der omtaler Anders Christensen Aarestrup, da jeg ikke kunne nå at "oversætte" alt, hvad der stod. Jeg indsætter disse tekststykker her og har forsøgt efter bedste evne at transskribere teksten. Det første tekststykke er en kopi af lærekontrakten indgået i 1777, det næste tekststykke er fra 1781 da Anders bliver godtaget som skomagersvend og det sidste stykke omhandler en sag hvor Anders er indkaldt til Laugs Retten i skomagerlavet i oldermændens hus. Brøden består i at Anders har skældt en fremmed svend ud for en "rebelle", men mere om det senere.

Jeg holder mig stort set til datidens skrive- og stavemåde og tager teksten linje for linje. Hvor det er muligt og nødvendigt vil jeg oversætte til et mere nutidigt sprog. Lærekontrakten er desværre delt i tre, da jeg ikke havde åndsnaværelse nok til at tage et billede i tværformat.

Til sidst vil jeg endnu engang understrege at ikke alle personer eller alle oplysninger er med da jeg enten ikke har kunnet finde det eller ikke har fået oplysningerne. Fejl er ligeledes uundgåelige, - de er naturligvis ikke tilsigtede. Opdateringer modtages med glæde, som tidligere nævnt helst skriftligt, da jeg ikke mangler skrivearbejde.

Kilde: Viborg skomager lav Protocol 1761 - 98. Lav 33. Bog 13. Copie Protocol.

Kildehenvisninger

Copie af Chresten Pinds Drengs Contract.

Udi de Hellig Trefoldigheds navn, haver Vi underskrevne Chresten Andersen Pind og Borger og Skomager udi Viborg og ieg Chresten Aarestrup Samesteds med hinanden indgaat og Sluted følgende Contract, ieg Chresten Andersen Pind **har antaget Chresten Aarestrups Søn Anders Chrestensen Aarestrup** for at lære ham det Lovlige Skomagerhaandværk, Til hvilken end? hand som Dreng skal forblive hos mig udi A? aar, nemlig fra Dato af 1777, og Til same Dato 1781. Der? imidlertid saalenge hand er i Lære forsÿne ieg ham med foraaede og forsvarlig Ly? og Mad samt Natte Logi, og Betaller ieg de aarlige skat? af ham som nu er eller herefter maatte blive paalagd og skal Drengen eÿed de Skoe uden nogen betaling hand sin Læreaar behøver, foruden at ieg selv betaller ind- og udskriverpenge. - Med disse ord?? forpligter vi os underskrevne Chresten Aarestrup drengens fader og Claus Clausen bege som Drengens forlovere, at have sig i alt med alt som det een lÿdig og Skikelig Lære Dreng skal? vegaae og vestaae ifølge Articuler og forordninger saalænge hans Lære vor? sted? varer skal skike og forholde, i? hvis Naufn

Kildehenvisninger

Vi underskrevne Drengens forlovere skal

?efter leve? disse? allernaadigste paabude staae Jeg ved børlig?
hafver?, hvilket vi med vore nafnes underskrift og fortrygte
Zignets tilligemed drengens underskrevende herved ville
bekræfte, Viborg d: 23de Juni 1777 - Chresten Pind, Anders Chrs=
stensen Aarestrup, Chresten Aarestrup, Claus Clausen –

Nøjagtigt 4 år senere, nemlig til Sankt Hans 1781 bliver Anders Aarestrup udlært og godkendt som skomagersvend, hvilket ligeledes er indført i samme protokol (Kilde: Viborg skomager lav. Lav 33.11 – 1737 - , side 49 – 61), ikke vist her. Teksten lyder nogenlunde:

Samme Dato (24. juni 1781) Loed Chresten Andersen Pind ????? hafte Læredreng naufnlig Anders Chrestensen der har staaet i Lære hos ham for Svend udskrive, og skal hand for allernådigste? for Svend passere, og gaa hand til Laugets oldermand efter Laugs Artikuler og til de fattige 8 skilling.

Fra fortid til nutid.

Skomager **Anders Christensen Aarestrup (f. 1760)** bliver gift med Else Marie Henderichsdatter den 15. maj 1788 i Viborg Sortebrødre kirke under tændte lys. De får i alt 11 børn, 6 drenge og 5 piger. Det niende barn, **Niels Christian Amtrup Aarestrup** fødes den 4. november 1806 i Viborg Sortebrødre sogn. Han bliver skomager ligesom faderen. Niels Christian Aarestrup bliver gift med Anne Kirstine Madsen i Nykøbing Mors kirke den 11. maj 1832 og de får i alt 6 børn, alle piger, hvoraf 2 dør som små. En af de overlevende piger er **Andrea Aarestrup**, som bliver født den 3. november 1837 i Nykøbing Mors og det er hende jeg har lavet et særskilt afsnit om.

Andrea Aarestrup får et uægteskabeligt barn, en søn, med ”smedesvend Nielsen”, som fødes den 3. november 1860 i Nykøbing Mors (samme fødselsdag som moderen) og han døbes **Niels Christian Aarestrup**. Han bliver til gengæld ikke skomager, men smed og det ligner da lidt en tanke, da faderen også var smed. Niels Christian Aarestrup bliver gift med Cathrine Kirstine Sørensen den 10. oktober 1881 i Nykøbing Mors kirke og de får i alt 6

Kildehenvisninger

børn, alle drenge. Jeg gætter på at Niels Christian Aarestrup har arbejdet på Morsø jernstøberi som smed fordi sønnen Poul Pagh formentlig blev opkaldt efter en værkfører af samme navn på jernstøberiet. Denne værkfører døde også som ung og cirka samme alder som Niels Chr., så livet på jernstøberiet har været hårdt, beskidt og ganske usundt for lungerne.

Den 4. søn, **Valdemar Aarestrup** blev født den 27. april 1888 i Nykøbing Mors, døbt den 21. april 1889. Valdemar Aarestrup blev gift med Clara Louise Christensen den 5. september 1915 i Vor Frue kirke i Odense.

Kilde: Afskrift af: "Vielses-Attest. At Ungkarl Lagerforvalter Valdemar Aarestrup, f. 27/4 1888 og Pige Clara Louise Christensen, f 24/9 1891 ere ægteviede i Odense vor Frue Kirke, den 5' September 1915 bliver herved efter Odense vor Frue Sogns Kirkebog bevidnet. Vor Frue Sogns Præsteembede Odense, den 12' Maj 1923. sign. V. Mollerup Sognepræst."

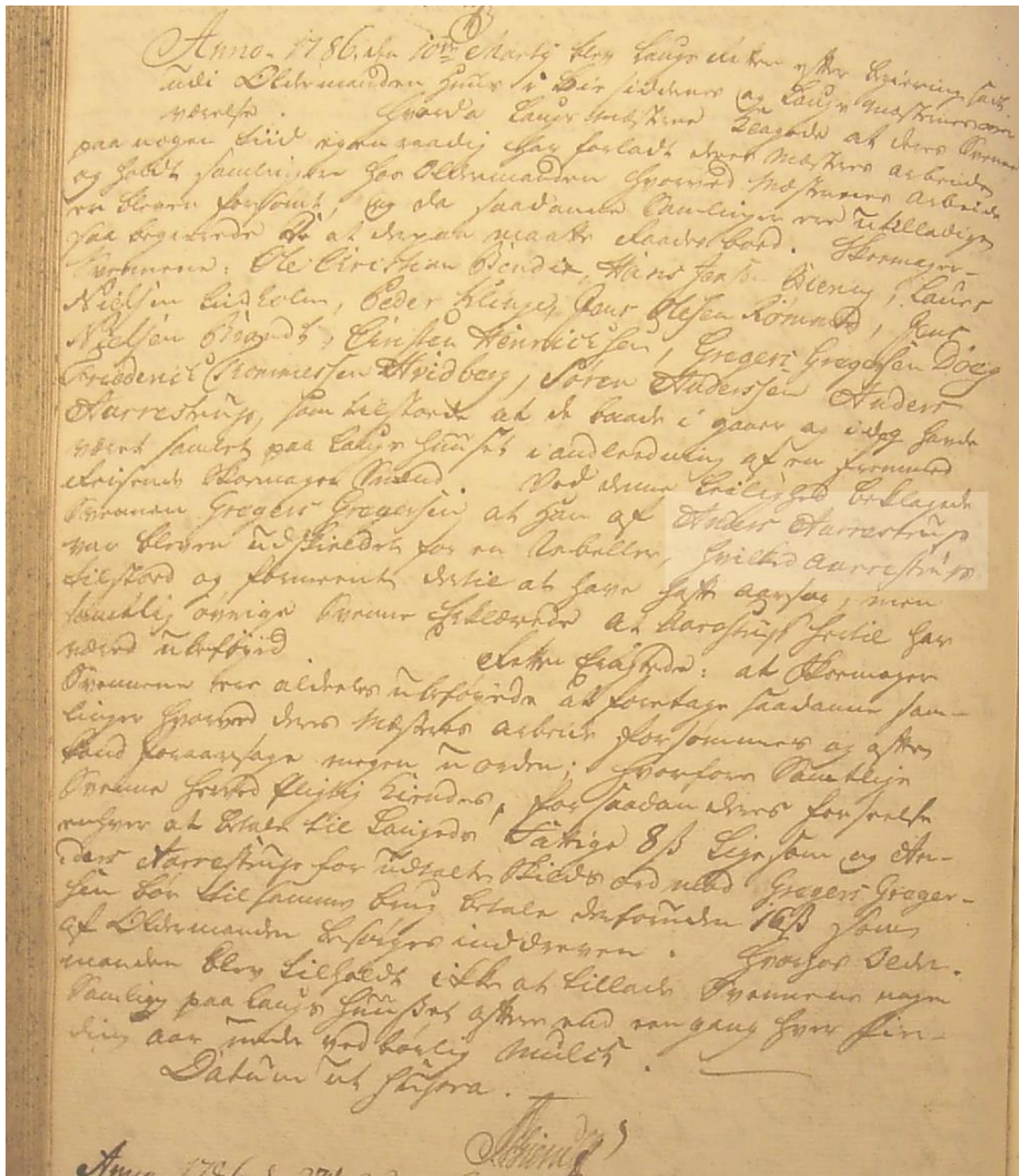
Valdemar og Clara fik 3 børn sammen, 2 drenge, Ejvind og Erik, som begge er døde, og en pige som blev født den 10. januar 1923 i Sankt Knuds sogn i Odense, hun blev døbt den 13. maj 1923 i Sankt Knud kirke og fik navnet **Gytte Aarestrup**. Gytte voksede op i Odense og fik en uddannelse som barneplejerske og arbejdede som sådan i en årrække. Gytte Aarestrup blev gift med forsikringsmand og assurandør Gustav Malmberg Thorsell den 17. juni 1944 i Skt. Knuds kirke i Odense. Det var på slutningen af 2. verdenskrig. Gytte og Gustav fik i alt 4 børn, 2 piger og 2 drenge, og jeg er gift med den yngste af pigerne, Gerda. Gustav døde tidligt. I en alder af 37 år døde han den 17. marts 1959. Gytte blev gift igen 6 år senere med sparekassefuldmægtig Erik Madsen. De blev gift den 7. september 1963 i Odense. De fik ingen børn sammen. Erik havde 2 børn fra et tidligere ægteskab, Fritjof og Lisbeth, og Gytte selv var enlig mor til fire børn.

Disse fire børn er: Gudrun Thorsell født den 17. september 1945, Georg Thorsell født den 25. februar 1947, Gert Thorsell født den 18. januar 1950 og endelig Gerda Thorsell, som blev født den 19. oktober 1952. Alle fire børn er gift og har hver især 2 børn.

Erik Madsen døde den 11. april 2001 på Odense Universitets hospital, mens Gytte og Erik var bosiddende på Teglværksvej i Tommerup st. Efter ca. et års enkeliv, fandt Gytte sammen med revisor Axel Gram, som ligeledes var blevet alene efter mange års ægteskab. Axels kone var død ca. samtidig med Erik. Gytte og Axel mødte hinanden ved møder i Sct. Georgs gildet, hvor de begge havde været aktive gennem mange år. De valgte så at flytte sammen på Axels bopæl, Billehavevej 4, Korup og har siden fået deres samliv velsignet i Korup kirke af præsten Christian. Axel Gram døde 2012 i Odense og Gytte blev enke for tredje gang.

Kildehenvisninger

Retssag mod skomager Anders Aarestrup

Ovenstående side er fra Viborg Skomagerlaugs Retsprotokol og den vises her fordi Anders Aarestrup er blevet indkaldt til møde i Laugsretten. Jeg har fremhævet det sted i teksten, hvor Anders Aarestrups navn står, det er lidt lysere end det øvrige. Teksten starter således:

Anno 1786 den 10. marts blev Laugs retten efter begiering sat udi Oldemandens hus i Bie sidderes og Laugs byskrivers nærværelse. (Tror jeg nok der står).

Kildehenvisninger

Anders har udskiældt en fremmed rejsende skomagervend, Gregers Gregersen for en rebelle, hvilket Anders Aarestrup tilstod, og har endvidere sammen med andre svende (10 i alt) i nogen tid undladt at udføre deres påhvilende arbejde for deres respektive mestre. Anders Aarestrup idømmes en bod på 16 skilling til laugets fattige og den fremmede svend idømmes en bod på 8 skilling til samme formål.

Datum ut supra = Dato som ovenfor. Underskrift.

Kildehenvisninger

1. Nykøbing Mors kbg, microfiche C 135 nr. 9 2/9.
2. Ibid.
3. LAO Nykøbing Mors kirkebog, 1891 nr. 35.
4. Nykøbing Mors kbg, microfiche C 135 nr. 11 9/12.
5. Ibid, microfiche C 135 nr. 9 4/9.
6. Aage Aarestrup.
7. LAO Nykøbing Mors kirkebog, C135 nr. 11 4/12.
8. Dåbsattest, Nykøbing kirke, dateret 3' Novb. 1908.
9. Vielsesattest Vor Frue sogn (Dateret 12. maj 1923.)
10. LAO Næsbyhoved Broby kirkebog, bind 76 M5 5/8 nr. 5.
11. Dødsattest.
12. Dødsattest og Odense kirkegårdsforvaltning.
13. Fødsels- og dåbsattest 3545/59.
14. Dåbsattest.
15. Vielsesattest.
16. Daabsattest.
17. Viggo Larsen, Fortegnelse over efterkommere af Jørgen Jørgensen og Ellen Margrethe Jensen (Privat udgivelse 1996).
18. Odense Thomas Kingo sogn 1954-1962 Døde II, Døde mandkøn side 75 nr. 21.
19. LAO Skt. Knuds sogns kirkebog, Pag 26 no 24; 1949-51.
20. Oplyst af Gert iht. dåbsattest.
21. LAO Odense Skt. Knuds sogns kirkebog.
22. Vielsesattest. Vielsen foretaget af pastor Sigurd Skovmand, Residerende kapellan ved Ansgar kirke, medlem af DDFO.
23. Fødselsattest.
24. Fødsels- og dåbsattest.
25. Svendebrev.
26. Soldaterbog.
27. Tinas dåbsattest, Ansgar sogn.
28. Sørensvendebrev.